

IZ KATEHETSKE PRAKSE

Aktiviranje gimnazijalaca u vjeronaučnim salama — novitet diktiran potrebom našeg vremena

Rad u vjeronaučnim salama sa gimnazijalcima i drugim odraslijim đacima srednjih škola zaslužuje posebnu pažnju. Mlada bića proživljavaju burne mladenačke godine, kada se iznad svih problema izdiže seksualna problematika, koju kateheta mora oprezno i vješto rješavati. Nije tako rijedak slučaj, da mladić ili djevojka u doba iza puberteta doživljava i vjersku krizu, pa ako kateheta ne uspije takve zadržati na vjeronauku i svojim predavanjima prodrijeti do u dubinu mladoga i nemirnog srca, dogodit će se, da ta kriza svrši sa odbojnošću prema vjeronauku i konačno sa liberalizmom ili ateizmom.

Položaj katehete pred srednjoškolcima tim je teži, što on nema prikladnog udžbenika za svoje slušaoce. Za Osnovnu školu imamo ipak udžbenike i naš posao je uvelike olakšan. I u našem listu smo već nekoliko puta vapili za udžbenicima za srednjoškolce, ali se eto do danas nitko na naše među nama, da barem pokuša sistematski sastaviti vjeronaučne udžbenike za odrasle đake. Koliko ćemo još čekati, ne znamo, pa se moramo i bez knjiga snalaziti, kako znamo i možemo.

Prošle godine smo u »S. B.« pisali, da bi bilo najzgodnije, da se kateheta uvijek solidno priprema za svako predavanje, da ga i napiše i na koncu predavanja izdiktira đacima najvažnije stvari iz protumačene materije, a đaci da nose svaki put sa sobom bilježnice i pribilježe. Razgovarao sam s nekim katehetama, koji su se poslužili ovom praksom i svi su isticali, da je ova metoda bila i praktična i korisna.

Međutim na tom putu aktivizacije djece na vjeronauku trebalo bi poći i još dalje. Uvijek postoji opasnost, da se i na ovaj način vjeronauk profanira monotonijom. Stoga sam pokušao u jednoj gimnaziji, gdje sam predavao vjeronauk uvesti seminare iz vjeronauka. Staro je pravilo, da »varietas delectat«, a to vrijedi posebno za katehizaciju. Niža djeca se na satovima katehizacije lakše zaposle, jer njih se češće pita i navodi ih se, da sami pitaju i sami odgovaraju. Viši razredi su automatski persepktivniji, više slušaju, manje pitaju, njih se manje pita i oni su na taj način premalo aktivni. Iako sam

mišljenja, da se i odraslije đake ispituje i ocjenjuje, ipak se oni tim nedovoljno zaposle i ta je stvar često odiozna. Stoga je vrlo korisno da se pojedinim đacima daju teme za seminar ili referat. Oni će se poslužiti literaturom, koji im kateheta bude dao za određenu temu. Uvijek dati dovoljno vremena pojedincu, da obradi fiksiranu temu. Bit će najbolje iz početka da teme uzimaju i obrađuju pojedinci, nakon što su se dobrovoljno javili. Može im se dati, da govore u obliku referata ili čitaju kao radnju. Iz početka ne će biti zgodno, da se svakome po redu daju teme za obradu, jer slabije đake može to odvracati od posjete katehizacije. Ali kad se dobrovoljci izredaju, probudit će se ambicija i u onima slabijima, da uzmu temu i obrade je. Iza svake održane teme upriličiti debatu. Ukoliko se seminar čita kao radnja, bilo bi dobro odrediti dvojicu cenzora (ocjenjivača), koji će prethodno radnju pročitati i dati svoje primjedbe pred čitavim razredom. Svećenik ne će propustiti prigodu da dadne svoju kritiku na seminarsku radnju ili referat. On će svaki referat ili radnju ocijeniti u imeniku. To će biti stimulans za sve đake.

Bilo je vrlo interesantno na jednom takovom seminaru promatrati vjeroučitelja, kako mirno skupa sa ostalim đacima sjedi u klupi, dok je za katedrom jedan od đaka držao predavanje sa naslovom: »Ima Bog, to traži naš razum i naše srce«. S tako uspješnim predavanjem mogao bi se pohvaliti i po koji kateheta, da ga je sam sastavio. Iza toga se razvila živa debata, koja je trajala puna dva sata. I javilo se toliko dobrovoljnih predavača, da se nisu mogli svi izmijeniti u toku čitavog drugog polugodišta.

Napominjem, da predavanja, odnosno radnje ne smiju biti preduge, da ne bi sva katehizacija u to otišla. Dovoljno je, da referat seže do 15 minuta. Nekoliko minuta će potrajati debata, a ostalo vrijeme će kateheta iskoristiti, da sistematski prelazi određeno gradivo.

Ova stvar je svakako nova, pa možda izgleda i čudna. Ali svi su izgledi, da je korisna, pa bi je trebalo uvesti, gdje god se može. Katehete, šta kažete?!

Rezultati jedne ankete među gimnazijskim polaznicima vjeronauka

U jednoj prvinijskoj gimnaziji, gdje ogromna većina đaka redovno pohada satove vjeronauka obavio sam anketu

na koncu prošle školske godine, koja me silno zadivila. Đaci su iskreno i sa oduševljenjem anonimno odgovarali na anketna pitanja. Njihovi odgovori zaslužuju pažnju i vrijedni su da se o njima piše. Ali ovaj članak ne pišem toliko radi samih đaka koliko radi onih svećenika među nama, koji su izgubili svaki optimizam u radu sa mladeži i rezignirano gledaju u budućnost. Rezultati ove ankete će svakome bje-lodano dokazati, da mi na mnogim mjestima imamo osnova-gajiti vedri optimizam i da je naša kršćanska mladež još uvijek žedna Božje riječi. Treba je samo povesti na izvor i dati joj piti. Ako naša kršćanska mladež danas gubi orijen-taciju, moramo i mi svećenici ispitati savjest, jesmo li učinili sve, što smo mogli i morali u mjestu, gdje smo djelovali i u vremenu, u kojem smo radili.

Prelazim na samu anketu.

Prvo postavljeno pitanje glasilo je: »Dolaziš li na vjero-nauk rado i zašto.« Od 254 anketiranih odgovorilo je 250, da dolaze na vjersku pouku rado. A razlozi, kojim su tu radost opravdali različni su kao što su različni i pojedinci. Upravo kao da su se natjecali, tko će naći uvjerljivije opravdanje dolaska na vjeronauk.

Može ih se ipak svrstati u nekoliko grupa obzirom na taj odgovor. Njih pedeset je kazalo, da dolaze na vjeronauk rado zato, jer žele saznati mnoge stvari o vjeri, koje dosada nisu znali, a koje ih silno zanimaju. Četrdeset ih odgovara, da dolaze radi toga, jer misle, da jedino na taj način mogu ostati dobri kršćani. Jedna djevojčica kaže: »Sigurno je kao što sunce sja, da bi u današnjem vremenu izgubila vjeru, kad ne bi dolazila na vjeronauk.« A jedan opet dječak piše: »Na satove katehizacije nešto me vuče kao magnet metalni predmet.« Na jednom anketnom listiću smo pročitali: »Na vjeronauk dolazim, da učvrstim vjeru u ovom burnom živo-tu.« Dvojica su napisala: »Katehetu rado slušam, jer sma-tram, da nas on ne vara.« Velika većina je donosila razlog pohađanja vjeronauka svijest dužnosti. »Kad ne bih dolazila na vjeronauk, mučila bi me savjest, da ne ispunjam jednu ozbiljnu i važnu dužnost«, piše jedna učenica.

Samo četvero djece izjavljuju, da možda ne bi dolazili na vjeronauk, kad im roditelji ne bi bili vrlo religiozni, dok svi ostali naglašuju, da bi pohađali katehizaciju i onda, kad bi im roditelji bili areligiozni ili antireligiozni.

Izostanci s vjeronauka pravdaju se nemogućnošću radi učenja ili kućnih poslova. Tek 3% su koji put izostajali radi lijenosti.

Od svih anketiranih samo ih 6 izjavljuje, da ne mole svaki dan, nego ponekad. Zajednička obiteljska molitva obavlja se kod 245, a samo 9 ih tvrdi, da se u njihovim kućama zajednički ne moli.

Frekventacija sakramenata kod anketiranih je odlična. Prosječno se svi ispovjedaju 4 ili 5 puta godišnje.

Vjersku štampu i knjige čita samo njih 25%, ostali se ispričavaju, da nemaju vremena. Najradije čitaju »Glas Koncila«: 90%. »Blagovest« čitaju samo dvojica.

O životnom pozivu su odgovori različiti. Većina ne želi na fakultet. Najradije bi bili izabrali neku srednju školu prije gimnazije, ali su ih njihova starija braća ili sestre, koje su ostale kod srednje naobrazbe, nagovorili, da pođu u gimnaziju. Njih 50% sanja o tehnici, 12% misli na prosvjetu, 10% na medicinu. Za svećeničko zvanje se nitko nije odlučio. Njih 30% izjavljuje, da su im roditelji željeli, pa i sada želi, da pođu u duhovni stalež: svećenike ili časne sestre. Razlozi, zašto se nisu na to odlučili ponekad su i smiješni. Jedan izjavljuje, da se nije odlučio za svećenika, jer da ne bi ljeti na vrućini mogao nositi crno svećeničko odijelo. Nekoliko ih kaže, da nisu imali pouzdanja u sebe, jer su se bojali, da ne ustraju, a svećeničke škole nisu priznate, pa bi ostali nigdje.

Što se tiče filmova, najradije gledaju borbene (30%), ljubavne (28%), kaubojske (27%). Ostalih 15% opredijelilo se za razne druge filmove. Njih nekoliko bi najradije gledali religiozne filmove, kad bi ih bilo.

Svećenika svi rado sretaju i uvijek ga pozdrave, jer smatraju, da je on prijatelj svima. Jedan odgovor je bio i ovakav: »Dobre i uzorne svećenike rado sretam i s njima se družim, a one druge ne volim ni sresti na putu.«

Na pitanje: Šta bi trebalo još govoriti na vjeronauku, velik broj đaka odgovorio je, da bi trebalo još govoriti o seksualnom problemu (74%). Njih 12% je zatražilo, da se govori iscrpnije o povijesti Crkve.

Grupa anketiranih dala je sliku i o svojim roditeljima. Roditelji od 98% đaka vjeruju, a 96% prakticiraju kršćanstvo.

Možemo sada mirne duše povući zaključak: Od dobrih kršćanskih roditelja bit će dobra i djeca. Samo treba u današnjem vremenu naći načina, da se ta mladež okupi i zadrži na vjeronauku, a to je posao nas svećenika. Stoga treba raditi na tom poslu neumorno i nikada ne dozvoliti, da nas okupiraju pesimističke misli. Naš rad će, sigurno, i Bog blagosloviti i Njegova milost pratiti, jer je to rad za njegovu slavu, pa je onda sigurno, da će donijeti plod u svoje vrijeme.

Fra Ferdo VLAŠIĆ

ZELJA NAŠEGA NATPASTIRA

Prigodom desetogodišnjice biskupskog posvećenja dra Franje Šepera, zagrebačkoga nadbiskupa, posjetio je svečara urednik Glasa koncila Vlado Pavlinić. Tom je zgodom nadbiskup dao poruku svojim svećenicima i vjernicima zagrebačke nadbiskupije. U toj poruci uzoriti nadbiskup ističe ovo: — Najvažnijim zadacima dušobrižničkog nastojanja u današnjici smatramo: revno i redovito poučavanje vjeronauka i nastojanja da vjernici aktivno sudjeluju u liturgiji.

To su doista prve i najvažnije dužnosti svakoga dušobrižnika. One su od najveće važnosti za duhovni život vjernika. Stoga ćemo ih malo promotriti.

1. **Revno i redovito poučavajte vjeronauka.** Revno. To znači: sa ljubavlju. Koliko ljubavi dajemo djeci, toliko će i ona ljubavi u svom srcu ponijeti u život. Ako smo mi bili hladni ili indiferentni i djeca će ostati hladna i indiferentna.

Revno. To znači, da se poslužimo svim modernim sredstvima katehizacije: diafilm, magnetofon, crteži na ploči, metode radne škole pa pitanja na ceduljicama. Pitanja zapisuju djeca anonimno.

Što je najvažnije: treba djeci pokloniti svoje srce.

Isus je posebno volio djecu. Apostoli su branili majkama da donose djecu da ih Isus blagoslovi. Isus, premda umoran, prima majke i djecu te govori apostolima: — Pustite malene k meni, jer je njihovo kraljestvo nebesko. — (Mat. 19,3)

Progovorila je ljubav Isusova prema djeci, kad je rekao: »Ste učinili jednom najmanjemu, meni ste učinili.« »Ako ne postanete kao djeca, ne ćete ući u kraljestvo nebesko.« »Tko sablazni dajete, bolje bi mu bilo, da objesi mlinski kamen o vrat i potone u dubine morske.« (Mat. 18,1-10)

Svećenik je drugi Krist — alter Christus — I on treba da ljubi malene, da ih provodi Kristovu kraljestvu. To će učiniti u prvom redu preko vjeronauka. — Fides ex auditu — upozoruje nas sveti Pavao. Kako će vjerovati, ako nisu čuli, ako nisu upoznali: Isusa u bethlemskoj štali, Isusa na križu raspetog, Isusa, koji boravi na oltarima kao sužanj ljubavi.